

МИХАИЛ ПУХОВ ИМА ТОЧЕН АДРЕС

Превод от руски: Лиляна Стоянова, 1983

chitanka.info

Кой съм аз? Обикновен разузнавач, космонавт. Такива като мен са стотици. Работата ни е лека, но е интересна. Сновем напред-назад по Астероидния пояс и търсим не злато, а нещо по-ценно.

Вие знаете, че отдавна предлагаха да се създадат селища на другите планети. Да се подредят така, че там да може да се живее. Сега на Марс има триста и няколко души. Но няма това е живот? Стоманени кутийки, теснотия, всичко се носи отвън. Нима това може да се нарече живот?

А въздухът и водата не са проблем. Те са просто вещества, тях можеш да ги произвеждаш от каквото си искаш.

Докато пръстта е дефицитна. Без нея никакви селища няма да построиш. Говоря за тази земя, в която се садят картофи. Нея от Земята не можеш да я докараш. Техниката не позволява.

Именно поради това шарим по целия Астероиден пояс и търсим земя като древните мореплаватели.

Ще попитате откъде в Космоса земя? Кой я знае. Но още в миналия век забелязали, че понякога върху Земята падат метеорити с особен състав — така наречените въглеродни хондрити. Онези, същите, в които някой си намери микроби. Тези метеорити съдържат много въглерод и въглеродни съединения. Там даже има аминокиселини. Стрий такъв хондрит в хаванчето, добави малко изкуствен тор и отглеждай каквото ти хрумне. Ако искаш картофи, ако искаш фурми.

Та ето, ние търсим въглеродни хондрити. Трябва да намерим астероид, минимум един. След това можем да го изтеглим където искаме — на Марс или на Луната. Че какво. Техниката позволява.

И така, веднъж си летя с моята каручка по Астероидния пояс. Гледам — наблизно прилична скала. Албедото ѝ подходящо.

Е, засича моят радар тази планетка, характеристиките ѝ подходящи. Като че ли е това, което ни трябва. И аз насочвам каручката си за кацане. Астероидът, това не ти е Луната или, да кажем, Меркурий. Тук най-важното е да се доближиш по-близо и да изравниш скоростите. Ако астероидът е малък, само няколко километра, нататък е съвсем просто: Довеждаш относителната скорост до нула и планетната сама започва да те привлича.

Така стана и този път. Избрах си площадка между скалите — хубава, равна — и се строполих върху нея заедно с каручката си.

Веднага боднах площадката с лопатката си за анализ. Това за лопатката го казвам само така, за да е по-ясно. Вместо лопатка имам електронна сонда. Но винаги така говорим — лопатка, каручка. Жаргон. Арго за космонавти. Не знам от кого е започнало.

Боднах я аз с лопатката. Гледам — не е такава. Обикновен камък, никакви примеси. Злато, разбира се, платина всякаква, диаманти — всичко това си го има, но те вече никого не интересуват. В Астероидния пояс такива блага колкото си щеш. Просто кошмар. А от това, което ми трябва, няма. Просто освирепях. Е, мисля си, ако в теб няма нищо друго освен тези никому ненужни елементи, тогава защо ме въвеждаш в заблуждение със своето подозрително албедро и други подобни характеристики. Това аз за астероида си го мисля.

Мисля си така и натискам с дясното стъпало стартера — да отлетя по-далеч от този астероид, да се продъни в пъкъла макар. Натискам стартера, а ефект нула. Не ще моята каручка да излети от това вредно камъче. Проверих системите — всичко е наред. Но не излита. Като че ли се намирам на някоя омагьосана планета, която страшно ми се е разсърдила, че съм я наругал с всички ругатни. Да, а всъщност горивото ми се бе свършило.

Аз за горивото така, да е по-ясно. Ракетите ни са атомни. Горивото в действителност представлява малък брикет. Поставиш го където трябва веднага в кабината, и ракетата лети пет години без зареждане. А излиза, че в моята каручка точно пет години никой такова нещо не е поставял.

Тук сглупих, обърках се, подадох сигнал SOS. Главната глупост е, че давам сигнал SOS и веднага включавам предавателя, въпреки че отговор дори и от Фобос, ако ме чуят, би последвал след час и половина, не по-рано.

Но тази глупост за мен и за цялата наша цивилизация, че и за вас включително, се превърна в плюс. А защо, сега ще разберете.

Включавам приемника и чакам отговор. И изведнъж от радиостанцията се раздава глас, който с пълно спокойствие заявява: „Разбрах ви. Чакайте след деветдесет секунди“.

След минута и половина! Май някой от нашите се мотае съвсем наблизно. Но това е невъзможно! Всеки разузнавач си има свой сектор. По-близко от милион километра ние не се доближаваме един до друг. За да избегнем дублирането. И правилно според мене.

Но вече нямах време за размишления. Моята каручка стои по средата на равна площадка. Площадка, колкото стадион, а там е и хоризонтът. В черното небе само звезди, никакви газови струи или отблясъци. С една дума, имам всичките основания да смятам, че току-що съм имал халюцинация.

Но въпреки всичко гледам през илюминатора, като залепен. И добре правя, защото започва най-интересното.

Мястото на кацането не засякох — мигнах ли или нещо друго, не знам. Преди това нито в небето, нито долу имаше нещо, а в следващия момент — до мен, на трийсетина метра — стои върху камъните космолет. И то какъв! Истинска летяща чиния, като че ли слязла от някоя карикатура.

Аз, честно казано, веднага съобразих, че това е пришълец. Не, не се учудих, нямах време. Излиза той от чинията, пришълецът де, и се мъкне към мен направо през разделящата ни площадка.

Как излезе от чинията, пак не успях да видя. Чинията беше без отвори — диск с диаметър двајсетина метра и никакви люкове или илюминатори. А този пришълец някак изведнъж се появи край нея и ето че се приближава.

Хем прилича на човек, хем не прилича. Без скафандър. Една глава, два крака. Ръцете също две. И главното — в една от тях е точно този брикет, който ми трябва. И досега не мога да проумея как влезе вътре в кабината. Вероятно направо през стената. Мълчаливо ми подава брикета и моите пръсти автоматично го слагат където трябва. Сега каручката е готова за старт. А пришълецът на чист руски език ми казва сбогом и се обръща с гръб към мен, за да мине през стената и въобще да си отиде, да отлети със своята чиния. А аз, разбира се, започвам да дрънкам нещо несвързано. Моля го да остане още малко.

Колкото и да е удивително, той се съгласява. Оказва се, че е чул сигнала съвсем случайно. Летял за дома си през хиперпространството, а дотогава работил в нашата Система — инспектирал биосферата на Земята. Такива инспектори в тяхното галактично обединение имало много, работата била лесна. Обикалят от планета на планета и следят живота да се развива нормално. А ако не е така, веднага сигнализират там където трябва.

От само себе си се разбира, че у мен се появиха разни мисли. Но с нищо не ги показвам. Питам го спокойно, по приятелски:

— Е как — питам — е нашата биосфера? Всичко нормално ли е? Никакви нарушения ли не открихте?...

След моите думи гласът му стана мрачен, тъжен.

— Не — казва, — не е много нормално. Аз — казва — открих у вас на Земята болест, която се развива по експонента.

— И що за болест — питам — е това?

— Най-страшната — отговаря.

И като започна. Задрънка за равновесието и хомеостазиса. Сега за тези работи във всички вестници се пише много, но тогава не знаех за какво става дума.

— Биосферата — казва — трябва да се намира в равновесие. Тя се развива по същите закони, които са валидни и за живия организъм. В организма едни клетки умират, заменят ги други, но този процес не бива да спира. Ако балансът се наруши, организъмът загива. Същото е и с биосферата.

С една дума, съвършено прозрачен намек. Той нашата цивилизация имал предвид. Нашият прогрес, виждате ли, не му харесвал. Но говори мъгливо, за общите закономерности. По неговите думи излиза, че прогресът сам по себе си не е болест. Но не трябва да протича твърде бурно. Разумният вид трябва да се развива внимателно, вътре в своята екологична ниша, без да пречи на другите. Развитието трябва да бъде качествено, а не количествено. И така нататък.

— При вас — казва той — развитието е патологично. Един от видовете увеличава числеността си по експонента, без да се съобразява с другите. Такъв път е пълен със сериозни опасности за биосферата като цяло и за вашия вид в частност.

— И какви са тези опасности? — питам.

— Разнообразни — отговаря той. — Но сега те не ви заплашват. Аз поставих диагнозата и трябва да доложя за нея където следва. Така че може да не се вълнувате. В най-близко време с вас ще се заемат специалисти.

Така и каза: специалисти. Значи, мисля си, ще долетят скоро някакви фрукти в чинии и изкуствено ще забавят развитието ни. За наше собствено благо. В такива случаи винаги говорят, че е за доброто ни.

— Но не преувеличавате ли опасността? Нима не може да мине без вмешателство?

Питам го така, а гласът му става още по-суров.

— Не може — казва. — Току-що направих аналогия между биосферата и живия организъм. У вас на Земята има една такава болест — рак. Група заразени клетки увеличават числеността си, отравят организма с отделяните от тях токсини и той бързо загива. Ракът — това също е болест на експонентното нарастване.

Направо се смръзнах. Рак! Ето, значи, какви специалисти ще се занимават с нас!...

И в същото време той казва сбогом, обръща се с гръб към мен и излиза право през стената към своята чиния. След няколко секунди тя започва да трепти, да размазва очертанията си.

И ето че вече няма никаква чиния. Сам съм на астероида.

Но самотата ми не трае дълго. Едва успявам да си подреда мислите и гледам — тя се появява отново, чинийката, и моят приятел, пришълецът, пак възниква в кабината ми. Помагай, казва, приятелю. Сега моето гориво се свърши. Поради непланираното кацане, между другото.

Започвам да изяснявам какво е захранването на неговата машина. Ами ако имам от неговото гориво цял тон, без да подозирам истинското му предназначение?

Така го и попитах — направо. В отговор той ми казва една дума, която не съм запомнил, въпреки че имам склонност към езиците. Съвсем не звучеше по руски. Докарваше на птичи език.

— А какво е това вещество? — питам. — Не може ли по-ясно? По нашенски, по човешки.

— Не — казва ми, — невъзможно е. За това вещество няма дума във вашите диалекти. Даже писателите-фантасти не са го измислили.

— Добре де — казвам. — Откъде бих могъл да намеря вещество, за което даже и название нямаме?

Той се позамисли.

— Да — казва. — Което го няма, няма го. Добре тогава, покажи ми радиостанцията си. Ще поговоря с Центъра, ще изпратят тук ремонтна бригада и край.

— А вие как така — питам, — нямате ли си собствена радиостанция?

— Имам — казва. — Само че тя работи със същото гориво.

С една дума, всичките му източници на хранване са пресъхнали. Няма какво да се прави, показвам радиостанцията. Рови в нея моят приятел пришълецът, а след това се обръща към мен.

— Нещо не разбирам — казва, — къде ви е превключвателят за хипердиапазона?...

— Хипердиапазон ли? — питам.

Той се замисля повторно. Основно се замисли, фундаментално.

— Какво е това ли? — казва. — Излиза, че вие имате само радиовълни, които се разпространяват със скоростта на светлината?

— Точно така — казвам. — Със скорост триста хиляди километра в секунда. А далеч ли е оттук до вашия Център?...

— Сто и петдесет светлинни години. Какъв малшанс! Три пъти се клех да не се свързвам с първобитни култури и пак загазих!...

Стана ми жал за него. Заради мен пострада.

— Не се измъчвай — казвам му. — Може би всичко ще се оправи. Нивото ни не е високо, но темповете ни са експоненциални. И може би ще изобретим за вас нещо в близко бъдеще.

Лицето му малко се прояснява. Започва да смята нещо наум.

— Така — казва, — сега имате радиовълни. Нека да помисля. Не ви достига това, това и само това. Ще го изобретите точно след сто четиридесет и четири години.

— Лошо — казвам аз — Значи и вълната ще достигне мястото, и ние ще изобретим горивото примерно по едно и също време. Омагьосан кръг.

— И още как омагьосан! — казва. — Сто и петдесет минус сто четиридесет и четири е равно на шест години, не е малък срок. Да се уговорим така. Сега вие отлитате за дома, а след сто четиридесет и четири години, когато на Земята синтезират необходимото ми вещество, връщате се и ми подхвърляте сто и петдесет грама.

Аз, разбира се, изтъпях.

— Но по това време аз ще съм умрял.

— Забравих — казва.

И изведнъж подскача до тавана. И досега там все още има вдлъбнатина.

— Еврика! — казва. — Ще направим така. Ще ви подхвърля една идея, която ще подтикне техническия ви прогрес, и тогава на Земята ще открият необходимото ми вещество десет пъти по-бързо.

— Че защо? — питам.

— Как защо? — удивява се той. — Давам ви идея и темповете на вашето развитие се увеличават. Не е ли ясно?

— Ясно е — казвам. — А по-нататък?

— Какво по-нататък? На Земята ще синтезират веществото, което ми е необходимо, но не след сто и четиридесет и четири години, а само след четиринадесет години.

— Да допуснем. И какво ще стане по-нататък?

— Вие ми докарвате това вещество и се връщате на Земята.

— А вие?

— Също се завръщам — казва. — Връщам се в Центъра и докладвам причината за задържането, за изпълнение на задачата и за резултатите от инспекцията.

— Тоест за болестта по експонента, която открихте при нас?

Уязвих го. Отваря уста, но не може нищо да каже. Аз продължавам.

— И ни изпращат специалисти, които да ограничат нашето развитие? Излиза, че вие първоначално искате да ускорите нашия прогрес, за да го забавите после. Май нещо нелогично излиза.

Той се замисля, а после казва:

— Да, не е много логично. Ще се наложи все пак да се сигнализира по радиостанцията. Не възразявате ли?

— Не — казвам.

Сяда той пред моята радиостанция и предава някаква дълга и неразбираема радиограма. А след това се сбогува с мен, отдалечава се към своята чиния и потъва в нея. И тя изчезва, тоя път без никакви потръпвания. Не излетя, а като че ли просто стана невидим заедно с машината си.

Това е всичко. Аз спокойно стартирах и долетях до Фобос.

А моят непознат, пришълецът, вероятно и досега си стои на онова паве. Птичето вещество, което му трябва, по всяка вероятност никога няма да изобретят. Или ако го изобретят, няма да е скоро. Ще му се наложи да изчака пълния срок, докато вълната от моята радиостанция се добере до неговия Център. А ние за това време все някак ще се оправим със закономерностите на нашето развитие.

Изглежда, че той е безсмъртен, затова и чака. А ако някой се съмнява, да провери. Ще му дам точния адрес: Астероиден пояс, обект

№ 118 471 (координатите ще намерите в каталога), най-равната площадка между скалите. Там стои той със своята чиния. Наистина и той, и тя са невидими. Но опитайте пипнешком.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 31/1983 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.